

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Bulgarien

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

I civile sager har de almindelige civile domstole kompetence til at afgøre tvister og andre retlige spørgsmål i forbindelse med civilretlige forhold (den civile retsplejelovs artikel 14, stk. 1). Ved nogle større regionale domstole oprettes der ud over strafferetlige og civilretlige afdelinger også afdelinger for handelsret. En undtagelse fra reglen er krav om erstatning for skade, der er forvoldt borgere eller juridiske personer som følge af ulovlige handlinger eller undladelser fra myndighedernes og embedsmænds side i eller i forbindelse med udøvelsen af administrative aktiviteter (udført af den udøvende magts myndigheder). Du skal henvende dig til en forvaltningsdomstol, hvis du ønsker at få en sådan afgørelse fra en offentlig myndighed ændret, ophævet eller omstødt, eller hvis du ønsker, at domstolen skal pålægge en offentlig myndighed at træffe en særlig afgørelse, hvis du mener, at en offentlig myndighed har handlet uretmæssigt eller uretmæssigt har undladt at handle, medmindre din sag hører under den øverste forvaltningsdomstols kompetence. Der er ingen andre særlige civilretsdomstole.

Efter bulgarsk lovgivning kan offeret for en forbrydelse rejse erstatningskrav såvel inden for rammerne af en civil retssag som i forbindelse med den straffesag, der er anlagt mod den tiltalte. Civile søgsmål i straffesager kan rettes mod såvel den sigtede som mod andre personer, der er erstatningspligtige for den skade, der er forvoldt ved den strafbare handling. Der bør tages højde for, at domstolen kan afvise at behandle civilretlige søgsmål i straffesager.

Offeret kan i så fald forsvare sine rettigheder i en almindelig civil retssag.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

Førsteinstansretten i forbindelse med behandlingen af civile sager er distriktsdomstolen, hvorunder hører alle civile sager, med undtagelse af dem, der hører under den regionale domstol som førsteinstansret (artikel 103 i den civile retsplejelov).

I henhold til artikel 104 i lov om civil retspleje har den regionale domstol kompetence til at træffe afgørelse i første instans i:

sager om fastslåelse eller anfægtelse af faderskab, ophævelse af adoptioner, indførelse eller ophævelse af værgemål, sager med påstand om ejerskab og andre tingslige rettigheder, hvor tvistens genstand har en værdi på mere end 50 000 BGN, en civil eller kommerciel tvist om et beløb på mere end 25 000 BGN, medmindre sagen handler om underholdsbidrag, et arbejdsretligt krav eller inddrivelse af uautoriserede udgifter,

sager om konstatering af uregelmæssigheder ved eller annullering af optagelse i registre eller manglende registrering i de i loven omhandlede tilfælde, fordringer, uanset deres værdi, der er samlet i en fælles ansøgning inden for en regional domstols kompetence, hvis de skal høres i samme sag, sager, der ifølge andre love henhører under den regionale domstol.

Ifølge handelsloven har den regionale domstol på det sted, hvor selskabet (den erhvervsdrivende) har sit hjemsted, kompetence i sager om beskyttelse af deltagelsen i et selskab, om annullation af beslutninger truffet på selskabets generalforsamling, om et selskabs ugyldighed, om opløsning af et selskab samt om begæring om indledning af insolvensbehandling og procedurerne i forbindelse hermed. Ved insolvensbehandling er den kompetente ret den regionale domstol på det sted, hvor den erhvervsdrivende har sit vedtægtsmæssige hjemsted på tidspunktet for begæringen om indledning af insolvensbehandling. Forvaltningsdomstolen er den kompetente ret i første instans i sager om erstatning for skader, der er forvoldt ved administrative myndigheders og tjenestemænds retsstridige handlinger eller undladelser.

Behandlingen af et civilt søgsmål i forbindelse med en straffesag henhører under den domstol, ved hvilken sagen verserer.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

Du skal indbringe sagen for den domstol, som har kompetencen i det distrikt (rayon), hvor sagsøgte er bosiddende eller har sit hjemsted eller hovedkontor. Hvis din tvist er med juridisk person, skal du indbringe sagen for den domstol, hvor denne har sit hjemsted. Tvister, der opstår i forbindelse med direkte relationer til datterselskaber eller filialer, kan også indbringes for domstolen på det sted, hvor disse enheder er beliggende.

Tvister mod staten og de offentlige institutioner, herunder afdelinger og filialer, indbringes for domstolen på det sted, hvor det omtvistede retsforhold opstod. Hvis retsforholdet er opstået i udlandet, indbringes sagen for den kompetente domstol i Sofia.

Hvis man ønsker at anlægge sag mod en person, hvis adresse er ukendt, skal man indbringe sagen for domstolen på det sted, hvor vedkommendes advokat eller juridiske repræsentant er bosiddende, eller, hvis det ikke er muligt, for domstolen på det sted, hvor sagsøger er bosiddende. Dette gælder også, hvis sagsøgte ikke opholder sig på sin hjemstedsadresse i Bulgarien. Hvis sagsøger heller ikke har bopæl i Bulgarien, indbringes sagen for den kompetente domstol i Sofia.

Hvis du ønsker at anlægge sag mod en mindreårig eller en person uden retsevne, skal du indbringe sagen for de domstole, hvor deres juridiske repræsentant er bosiddende.

Hvis din sag omhandler en arv, hel eller delvis tilbagekaldelse af et testamente, deling af en arv eller annullering af en frivillig aftale, skal du indbringe sagen for domstolene, hvor testamentet forvaltes. Hvis afdøde er bulgarsk statsborger, men testamentet forvaltes uden for Bulgarien, skal du indbringe sagen for enten domstolene for den afdødes sidste bulgarske bopæl eller det sted, hvor ejendommen ligger.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

2.2.2.1 Hvomår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

For at godtgøre et økonomisk krav baseret på en kontrakt kan du også indbringe sagen for de domstole, hvor den anden part i øjeblikket er bosat.

Hvis du ønsker at kræve underholdsbidrag, kan du også indbringe sagen for domstolene, dér hvor din faste bopæl er.

Arbejdstagere kan også anlægge sag mod arbejdsgiveren på deres sædvanlige arbejdssted.

Arbejdsretlige tvister mellem udenlandske personer, virksomheder eller joint ventures, hvis hjemsted er i Bulgarien, på den ene side og udenlandske medarbejdere, der arbejder for dem i Bulgarien, på den anden side hører under domstolene på arbejdsgiverens hjemsted, medmindre parterne har aftalt andet.

Arbejdsretlige tvister mellem medarbejdere med bulgarsk statsborgerskab, der arbejder i udlandet og bulgarske arbejdsgivere, hører under den kompetente domstol i Sofia og, hvis medarbejderen er sagsøgte, under den kompetente domstol på det sted i Bulgarien, hvor medarbejderen er bosiddende.

Hvis du har lidt uretmæssig skade, har du mulighed for at indbringe sagen for domstolene, hvor skaden opstod.

Sager, der anlægges mod sagsøgte i forskellige territoriale jurisdiktioner, eller som vedrører fast ejendom, der er fordelt på forskellige territoriale jurisdiktioner, anlægges efter sagsøgerens eget valg ved domstolen i en af disse jurisdiktioner.

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

Hvis sagen omhandler tingslige rettigheder til en ejendom, deling af sameje eller fastsættelse af grænserne for eller genetablering af ejendomsretten til fast ejendom, skal du indbringe sagen for domstolene, hvor ejendommen er beliggende. Du skal også indbringe sagen for den domstol, der har kompetence vedrørende ejendommen, hvis din sag handler om et skøde, der bekræfter tingslige rettigheder til den faste ejendom, eller om opdeling, ophævelse eller ugyldiggørelse af et skøde om fast ejendom.

Sager, der anlægges mod eller af en forbruger, indbringes for domstolen på det sted, hvor forbrugeren aktuelt er bosiddende, og, hvis der ikke findes en sådan bopæl, på vedkommendes faste bopæl.

Erstatningssøgsmål efter forsikringsloven, som er anlagt af skadelidte mod et forsikringsselskab, garantifonden eller det nationale kontor for bulgarske bilforsikringsselskaber, anlægges ved den domstol, i hvis jurisdiktion sagsøgeren på tidspunktet for skadens opståen har sin midlertidige eller faste bopæl eller sit hjemsted, eller på det sted, hvor skaden er opstået.

Et søgsmål med påstand om erstatning for den skade, der er forvoldt ved en strafferetlig overtrædelse, anlægges med henblik på fælles behandling ved den domstol, ved hvilken der er anlagt sag om den begærede overtrædelse.

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Det generelle princip er, at den kompetence, der tillægges ved lov, ikke kan ændres efter aftale mellem parterne.

Parterne i en ejendomsvist kan dog fravige reglerne om stedlig kompetence ved at underskrive en aftale, der tillægger en bestemt domstol kompetence. Dette er imidlertid ikke muligt, hvis kompetencen obligatorisk fastlægges efter det sted, hvor ejendommen er beliggende, i tvister om tingslige rettigheder vedrørende fast ejendom, deling af fast ejendom i sameje, fastsættelse af grænserne for eller genetablering af ejendomsretten til fast ejendom, udfærdigelse af en endelig aftale vedrørende opståen eller overdragelse af tingslige rettigheder til fast ejendom eller om ophævelse eller ugyldiggørelse af en aftale om tingslige rettigheder til fast ejendom.

Hvis din sag handler om forbrugerbeskyttelse eller arbejdsret, og du har aftalt med den anden part eller de andre parter, hvilken domstol der har kompetence, er denne aftale kun gyldig, hvis den er underskrevet, efter at tvisten er opstået.

Hvis du har et økonomisk krav, kan du og den anden part aftale at afgøre sagen ved voldgift, medmindre den drejer sig om tingslige rettigheder eller fast ejendom, underholdsbidrag eller arbejdsret. Voldgiftsrettens kompetence fastlægges ved en særlig processuel aftale mellem tvistens parter, den såkaldte voldgiftsklausul. Voldgiftsretten kan bruge alle relevante folkeretlige kilder og en specifik bulgarsk kilde: lov om voldgift i internationale handelstvister (Zakon za mezhdunarodniya targovski arbitrazh).

I henhold til denne lov betyder en voldgiftsaftale, at alle involverede parter anmoder en voldgiftsret om at afgøre alle eller en del af de tvister, der måtte opstå eller er opstået mellem dem inden for et givet kontraktligt eller ikke-kontraktligt forhold. Voldgiftsklausulen kan indsættes i en anden kontrakt eller særskilt aftale. En voldgiftsaftale skal være skriftlig. En voldgiftsret kan være en permanent institution eller kan oprettes til at afgøre en bestemt tvist. En voldgiftsret kan have sit sæde uden for Bulgarien, hvis en af parterne er hjemmehørende uden for Bulgarien, har sit forretningssted der i henhold til selskabets vedtægter eller har sin overordnede ledelse der.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

De eneste specialiserede domstole i civile sager i Bulgarien er forvaltningsdomstolene.

Erstatningssøgsmål mod udøvende myndigheder kan indbringes for forvaltningsdomstolen på det sted, hvor skaden er forvoldt, eller skadelidtes faktiske bopæl eller hjemsted og, hvis de forelægges sammen med en anfægtelse af selve den administrative handling, forvaltningsdomstolen på sagsøgers bopæl eller hjemsted (artikel 133, stk. 5, i forvaltningsretsplejeloven).

Alle administrative sager hører under forvaltningsdomstolene bortset fra dem, der hører under den øverste forvaltningsdomstol. Den øverste forvaltningsdomstol træffer afgørelse i første instans om: Retsakter, medmindre de stammer fra kommunalbestyrelser Retsakter vedtaget af ministerrådet, premierministeren, vicepremierministeren og ministre Afgørelser truffet af det øverste retsråd Retsakter udstedt af Bulgariens nationalbank Andre retsakter, der er fastsat ved lov.

Sidste opdatering: 10/09/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.